

Közéletünk hírei

KÁDÁR JÁNOS FOGADTA A JUGOSZLÁV
NAGYKÖVETET

Kádár János, a Magyar tást adott Joszip Broz Titó Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkárára hétfőn fogadta Géza Tikvicki jugoszláv nagykövetet. A nagykövet tájékoztatót adott Joszip Broz Titónak, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság elnökének egyes közel-keleti országokban tett látogatásáról.

KÁDÁR JÁNOS, LOSONCZI PÁL, FOCK JENŐ
ÉS KALLAI GYULA FOGADTAK HAZÁNK ÚJ
BERLINI NAGYKÖVETÉT

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkárára fogadta Tömpe András rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, hazánk új berlini nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomása-lyére. Fogadta a nagykövetet Losonczy Pál, a népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke, valamint Kallai Gyula, az országgyűlés elnöke.

BUDAPESTEN A ROMÁN KÜLKERESKEDELMI
MINISZTER

Hétfőn Budapestre érkezett Gheorghe Ciocara, a Román Szocialista Köztársaság külkereskedelmi minisztere. A miniszter tárgyalásokat folytat a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatokról és az 1968. évi árucserereform kiadásáról. Bíró József külkereskedelmi miniszter hétfőn hivatalában fogadta román kollégáját és a megbeszéléseket megkezdte.

ELUTAZOTT SZ. P. PAVLOV

Sz. P. Pavlov, a Komszomol Központi Bizottságának első titkárá, aki Méhes Lajosnak, a KISZ KB első titkárá-
rának meghívására néhány napot Magyarországon töltött, vasárnap elutazott Budapestre.

Nemzetközi csillagásztanácskozás

Tegnap a Magyar Tudományos Akadémián megkezdődött a Nemzetközi Csillagászatúnió 35. nemzetközi szimpóziuma, amely a Nap úgyszólván aktív vidékeinek szerkezetével és fejlődésével foglalkozik.

A nagyjelentőségű tudományos tanácskozást, amelynek magyarországi megrendezése a magyar tudomány megbecsülését jelenti, a Magyar Tudományos Akadémia és az

unio magyar csoportja nevében Detre László akadémiai levelező tag, a Magyar Tudományos Akadémia csillagásztanészeti igazgatója nyitotta meg. Ezután R. B. Leighton professzor, az ülés elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd K. O. Kiepenheuer, freiburgi professzor tartott bevezető előadást. (MTI)

Megismerték, megszerették egymást

Véget ért a fiatalok balatonföldvári barátság-tábora

(Kiküldött munkatársunk-tól.) A győztesnek kijár a csatakiáltás. Márpedig nem akármilyen akadályverseny résztvevői voltak szombaton este a balatonföldvári barátság-tábor szovjet és magyar lakói: Köröshegyre kellett elgyalogolniuk, mégpedig mért időre. Az a csoport lett második a versenyben, amelynek odesszai és szegedi tagjai is voltak, név szerint: Valentyin Pritulivszkij tengerészleány, Dmitrij Harcsenko Komszomol-titkár, Jevgenyij Kulascenko orvosstanhallgató, Markovics Katalin, a textilművek szövőője, Andrassy Zsuzsa, a főiskola és Gáti Gyuláné, az egyetem negyedéves hallgatója. Jutalmul a társaságnak egy kis üveg jóféle köröshegyi boroska járt.

Az összejövetelnek persze nem ez volt a célja: a köröshegyi borpince előtt, az asztalok mellett csak folytatták a barátkozást, egymás megismerését a tábor lakói. A rajkózenekar húzta fülükbe a nótát, azután szalonnát sütöttek a parázsló tűz mellett, énekeltek oroszul és magyarul, ropták a csárdást, s éjfél felé járt, mikor hazaindultak a földvári Expressz-üdülőbe.

A KISZ Központi Bizottsága a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójára való készülődés jegyében — mint már jelentettük — nyitott táborot augusztus 25-én, s ide 60 komszomolista és ugyanennyi KISZ-est hívott meg. A tábor egyetlen célja a barátság elmélyítése volt, de ehhez különböző lehetőségeket használtak fel.

A legtöbb résztvevő a testvérvárosokból került. Akárcsak az odesszaiak és a szegediek, a többiek is együtt vettek részt valamennyi rendezvényen — mondta a tábor egyik parancsnoka, Sző-

gi Béla, a KISZ Csongrád megyei bizottságának első titkárá. — Több szakmai találkozózt hívtunk össze, a diákokot és pedagógusokat, a parasztfiatalokat és agrónomusokat, a munkásokat és mérnököket, a függetlenített ifjúsági vezetőket, valamint az ifjú művészeket. Szovjet és magyar előadókól tájékoztatók hangzottak el, többek között a Komszomol történetéről, a magyar internacionalistákról, a KISZ munkájáról. Ellátogatott a táborba Sz. P. Pavlov, a Komszomol KB első titkárá és Méhes Lajos, a KISZ KB első titkárá is.

De ne feledjük: fiatalok tábor volt ez a tábor! Minden napra jutott valami szórakozás, a vidámság perceit pedig csak tízezres nagyságrenddel lehetne kifejezni. Volt közös hajókirándulás, fürdés, táncest, táborni, zsákfutás és lepényevés, el sem sorolható, mennyi móka, s nevetés fűzte még szorosabbra a két testvéri nép gyermekeinek barátságát.

Megerősödtek a régi kapcsolatok és újak jöttek létre. — Elhatároztuk — mesélte Gáti Gyuláné, a szegedi főiskolás —, hogy az odesszai pedagógiai főiskolával, Di-ma, mármint Dmitrij Harcsenko vállalta a közvetítő szerepét.

Kapcsolat felvételének lehetősége merült fel a szegedi textilművek és egy odesszai textilüzem között is — fűzte ehhez a gondolat-hoz később Szőgi Béla. — Sőt, szerintem otthon, az új-szegedi vezetőképző tábor-ban minden évben érdemes lenne ehhez hasonló barátság-tábor rendezni odessz-sai, Odessza megyei, szegedi és Csongrád megyei fiatalok részvételével.

A tábor hétfőn parádés gálaesttel ért véget, mely-

Szeptember 13.

Megalakul a tsz-ek szövetsége

A szegedi és a szegedi járási tsz-területi előkészítő bizottság hétfőn délelőtt tartotta meg utolsó ülését, melyen végleges döntést hoztak a termelőszövetkezetek szegedi és a szegedi járási szövetségének megalakításáról. A bizottság meghallgatta Gyuris Szilveszternek, az előkészítő bizottság elnökének jelentését, melyből kiderült, hogy Szeged város és a járás valamennyi termelőszövetkezetében a szövet-ségbe való belépés mellett döntöttek a gazdák. Tizenhét termelőszövetkezeti csoport közül öt tsz csoportban azonban még nem volt közgyűlés. Ezeket a helyeket a közeli napokban döntenek a belépés felől a gazdák. A többi 13 helyen azonban ugyancsak igennel szavaztak.

Ennek alapján az előkészítő bizottság úgy döntött, hogy szeptember 15-re összehívják Szegedre a tsz-ek és tsz csoportok küldötteinek értekezletét melyen megalakítják a szegedi és a szegedi járási tsz-ek és csoportok területi szövetségét.

Medexport

Megkezdte működését a fővárosban a Medexport szovjet gyógyszer külkereskedelmi vállalat. Célja, hogy a legújabb szovjet készítményeket áthozza Magyarországra, átadja a magyar klinikáknak és nyomon kövesse az ezekkel folytatandó kísérleteket.

Megkezdte működését a fővárosban a Medexport szovjet gyógyszer külkereskedelmi vállalat. Célja, hogy a legújabb szovjet készítményeket áthozza Magyarországra, átadja a magyar klinikáknak és nyomon kövesse az ezekkel folytatandó kísérleteket.

Nehez volt az elválás, a búcsú, de az emlékek, a tapasztalatok még sokáig elkísérik a szovjet és magyar fiatalokat.

Fehér Kálmán

Nagyarányú „vízvirágzás” a Tisza alsó szakaszán

Riasztották a vízminőségi felügyeletet

A múlt hónap közepén rendezték meg Szegeden a vízminőség védelmi kiállítását s azóta a Tiszán több ízben lehetett tapasztalni olyan jelenségeket, amelyeknek veszélyére a kiállítás felhívta a figyelmet. A legnagyobb arányú szennyeződés éppen most vonult le Csehszlovákiából a Sajó által szállított ipari szennyvíz a Tiszán ösztetálalokozott a Szolnok megyei Gépjármű Vállalat telepéről a folyóba ömlő olajos szennyződéssel. Ez ért a napokban Szegedre és hétfőn átlépve a határt most már Jugoszláviában halad tovább.

Az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság vízminőségi felügyelete — központi riasztás alapján — ellenőrzte a szennyeződést. Csongrádnál, a Körös torkolatánál, Tápénál, a Maros torkolatánál, Szegednél vettek vízminőség mintákat. A szennyeződés Szolnok és Csongrád megye határán volt a legnagyobb, tizenkét kilométer hosszúságban ki-

A magyar-szovjet baráti kapcsolatok — formálisan tekintve — fél évszázadosak. Amióta ötven évvel ezelőtt végbement az Októberi Forradalom, azóta számíthat a magyar haladás a szovjet hatalom nemzetközi támaszára. A gyakorlatban barátságunk újabb keletű is, és régebbi is, mint ez a fél évszázad.

Újabb keletű, mert állami kapcsolatunk az ellenforradalmi korszak huszonöt éve alatt nem mondhatók barátságosoknak. Tehát csak a magyar forradalmi munkásmozgalom és a magyar haladás szovjetbarátsága nyúl vissza 1917-ig.

De régebbi is a barátság. Amiként Széchenyi István a magához közelállónak érezte a dekabristák ügyét, úgy tiszteltgette Kossuth Lajos Herzenék és a forradalmi narodnyikok előtt. A század eleji oroszországi forradalmi munkásmozgalom nyomán támadt széles körű hazai rokonszenv közismert. Míg Magyarországon a haladó emberek általában az orosz forradalmi mozgalom iránt nyílvánították ki rokonszenvüket, az orosz progresszió ezt főleg a magyar nemzeti törekvések elismerésével és támogatásával viszonozta.

Az egyetemes történet példái meggyőződések arra, hogy egy-egy nemzet modern politikája szempontjából nem közömbös tény, hogy a szovjetbarát törekvések milyen történeti események, milyen tömeglélektani hangulatok előzték meg. A régi Bulgáriában, meg Borisz király idején például 500 emlékmű hirdette a múlt bensőséges bolgár-orosz kapcsolatát. A bolgárok nemcsak nyelvrokonait, de nemzeti támaszukat látták és látták az oroszokban, akik felszabadították őket a törökök alól. Az ilyen országokban a történelem a nemzeti közérzet oldaláról különösen kedvező előfeltételeket teremtett a szocialista Oroszország szövetségének inglenéséhez. Más országok esetében a történelmi események úgy alakultak, hogy a cárizmus külpolitikai törekvései és az adott államok külpolitikája rendszeres konfliktusokba kerültek egymással, sőt az is megtörtént, hogy éppen az orosz cárizmus nyomta el nemzeti mozgalmait. Az utóbbi népeknl a nemzeti közhangulat a legkevésbé volt szerencsésen előkészítve, az új, gyökeresen más politikájú Oroszország baráti jobbának elfogadására.

A magyar történelem ebből a szempontból vegyes képet mutat. A mérleg egyik serpenyőjébe tartoznak a magyar uralkodó osztályok nagy részének a Habsburgok által erősen szított vallási és politikai orszóellenes előítéletei, az oroszokkal folytatott háborúk, s ide tartozik Világos.

Szerencsére a mérleg másik serpenyője sem üres. Mátyás király és III. Iván szovjetsége, ha nem is bizonyult tartósnak utódaik alatt, mégis némi baráti hagyományt teremtett. Rákócziól kezdve újkori történelmünk szabadságmozgalmaiban rendszeresen felbukkant az a kurucokra visszautaló felismerés, hogy a Habsburggal, a némettel igazában az orosz nagyhatalom ellensúlyával lehetne dacolni. Történelmi tény, hogy ez az ötlet még a negyvennyolcas szabadságharc egy-nemely vezetőjének fejében is megfordult.

S teremthetett Világos akármilyen oroszellenes hangulatot, a történelem kérelhetelen logikája újratemtette az oroszkombinációkat, mihielyt megint fellendült a magyar szabadságmozgalom. A huszadik század elejére éppen a magyar függetlenségi párt vált az oroszbarát szövetségi tervek melegágyává. Károlyi Mihály még az első világháború előtt odakészült nagy politikai delegációjával. Justh Gyula, Lovász Márton, Nagy György és mások támogatták terveit. Gondolatmenetüket Ady Endre is magáévá tette és teljes mellet kiállt a „szentpétervári utazás” kísérlete mellett.

Mégis, mindezek a tervek addig jórészt homokra épültek, amíg fennállt a cári önkényuralom. Az Októberi Forradalom egyebek mellett azért jelentett fordulópontot a magyar-orosz kapcsolatokban, mert objektíve semmisse tette a cári hódítástól való félelmet. A szovjet külpolitika az osztrák-magyar monarchia széthullásakor 1918-ban nem ellenezte a független Magyarország megteremtését, 1919-ben pedig az egész nemzetközi diplomáciai életben kivételes támogatásban részesítette a független Magyar Tanácsköztársaságot.

Téved, aki azt hiszi, hogy a Tanácsköztársaság megdöntésével a nemzeti szuverenitás szempontjából jelentéktelené vált a szovjet külpolitika. A növekvő német veszéllyel, a fasisz-mussal szemben a Szovjetunió újra és újra felajánlotta segítségét a magyar állam védelmében. Alig érkezett ki a harmincas évek derekán az első magyar követ, Arnóthy-Jungerth Mihály a Szovjetunióba, Litvinov már is arra ösztönözte, hogy Magyarország a Szovjetunió jóindulatú támogatása mellett övja nemzeti kereteit, álljon a sarkára, ne alkudja el részenként szuverenitását.

Tanévnyitó a marxista-leninista esti egyetemen

Tizenharmadik esztendője folynak Csongrád megyében az MSZMP Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemének előadásai. Tegnap délután Szegeden a megyei tanács-háza nagytermében ünnepélyes keretek között tartották meg az 1967-68-as oktatási év megnyitóját. Szabó Gáborné, az esti egyetem igazgatója üdvözölte a tanfolyam több mint ezer hallgatóját, akik tegnap Szegeden, illetve a hódmezővásárhelyi, a szentesi és a makói kihelyezett tagozatokon kezdték meg az új tanévet. Az ünnepélyes évnnyitón Siklós János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkárá meiltatta a marxista-leninista esti egyetem szerepét, jelentőségét a politikai, társadalmi és ideológiai ismeretek szerzésében, valamint a gazdasági irányítás új rendszerével kapcsolatosan megnövekedett pártmunkában.

Az ünnepség végén az egyetem szakosító tanfolyamainak sikeres elvégzéséért 30 hallgatónak adták át a főiskolai végzettséggel egyenértékű oklevelet; köztük heten kiváló tanulmányi eredményeikért vörös diplomát kaptak.

A második világháború előestéjén és a háború éveiben a szovjetbarátság ügye — ha lehet — még jobban összefonódott a magyar önállóságért folytatott harccal is. Bajcsy-Zsilinszky Endre kiüzdelme megmutatta, hogyan vezetett el a következetes hazafias magatartás még polgári demokráciánál is a szovjetbarátság jelentőségének méltánylásáig. Az eseményeknek ezt a vonulását mintegy betetőzte, hogy Magyarországot a Vörös Hadsereg szabadította fel a német fasiszta megszállás alól.

A háborút követő néhány év a tanulságok levonásának kora. A demokratikus magyar külpolitika ekkor fordítja át a diplomácia nyelvére a háború végén kialakult magyar-szovjet fegyverbarátságot. Ebben a munkában, amelyet természetesen elsősorban a kommunisták szorgalmaztak, megistizelő szerep jutott a moszkvai követé kinevezett Szeckfű Gyulának, az ismert történettudósának. Aki elől-vassa első szovjetunióbeli élményeiről írt, s 1946-ban megjelent újságcikkét, vagy bepillant azokba az okmányokba, amelyek Szeckfű követ és a szovjet külpolitika akkori vezetőinek megbeszéléseit foglalják össze, még az előzmények ismeretében is meglepődik a tudatosságon és határozottságon, amivel Szeckfű Gyula lándzsát tört a szovjet szövetség nemzeti előnye mellett. De nemcsak ő látott bele ekkor a magyar-szovjet kapcsolatok alakító világpolitikai erők mechanizmusába. Az 1948 februárjában aláírt magyar-szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződés megkötését a koalíciós pártok politikusainak tekintélyes együttese is támogatta.

Az idén huszadik éve van érvényben szovjet-szovjet szerződésünk. E két évtized történelme zsúfolt és változatos volt. Előfordult, hogy a magyar politika átmeneti fejleményei érintették kedvezőtlenül a szövetség tovább fejlődését. Az is megeseett, hogy — amiként erre a szovjet kormány egy évtizeddel ezelőtt kiadott nyilatkozata utalt — Sztálin követett el hibákat a népi demokratikus országok viszonylatában, s ezek zavar-tak a harmónikus együttműködést. Végeredményképpen azonban e próbatételek inkább hasznos tanulságokkal látták el népeinket, köztve jobban megerősítették barátságunkat.

Husz esztendő szövetsége. fél évszázad barátsága. a régebbi magyar történelem sugallásai erősítik meg a ma emberét abban: hitében, hogy nemzeti függetlenségünknek, békénknek és további szocialista társadalmi haladásunknak egyik alapvető biztosítéka a magyar-szovjet barátság.

DOLMÁNYOS ISTVÁN,
a történettudományok
kandidátusa